

лісопатологічного обстеження насаджень Комунального підприємства
«Святошинське лісопаркове господарство» на предмет призначення заходів з
поліпшення
санітарного стану лісів

23.05.2025

м. Київ

На звернення комунального підприємства «Святошинське лісопаркове господарство» (далі КП «Святошинське ЛПГ») лист від 14.05.2025 №077/16-704, згідно п.п. 3, 4, 5, 13 Санітарних правил в лісах України (в редакції постанови КМУ № 756 від 26.10.2016 року з урахуванням змін Постанови КМУ від 09.12.2020 за №1224), комісією в складі: начальника відділу нагляду, обліку і прогнозу державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Галини ЗАБОЛОТНЬОЇ, головного лісничого КП «Святошинське ЛПГ» Анатолія КРУТЬКА, начальника відділу лісового господарства КП «Святошинське ЛПГ» Юрія ПИЩЕНКА, лісничого Межигірського лісництва КП «Святошинське ЛПГ» Артема ГУРНЕВИЧА, лісничого Пуща-Водицького лісництва КП «Святошинське ЛПГ» Анатолія ЧЕРНЯХІВСЬКОГО проведено лісопатологічне обстеження насаджень, на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, зокрема вибіркової санітарної рубки (ВСР).

Обстеження проводилось наземним рекогносцирувальним методом із використанням методики обстеження осередків стовбурових шкідників, оцінюванням стану деревостану та популяційних показників стовбурових комах («Методичні рекомендації щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу», під керівництвом доктора с.г. наук, с.н.с. В.Л. Мешкової, схвалених Вченою Радою УкрНДІЛГА, протокол №7 від 31.03.2010.). Критерії шкодочинності стовбурових комах розраховувались відповідно до «Методичних рекомендацій щодо обстеження осередків стовбурових шкідників лісу».

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують проведення вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2020 року.

Обстежено наступні ділянки:

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Площа що потребує ВСР	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Прийняті заходи	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб.метрів на 1 гектар
				склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану куб.метрів на 1 гектар			
39	4	1.3	1.3	7ДЗ3СЗ	115	0.60	2	26	34	300	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки, великий та малий соснові лубоїди	5
39	6	3.8	3.8	8ДЗ2СЗ	115	0.60	2	26	30	280	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки, великий та малий соснові лубоїди	10
39	8	3.6	3.6	8ДЗ2СЗ	110	0.60	2	28	40	350	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки, великий та малий соснові лубоїди	10
59	10	0.9	0.9	9ДЗ1СЗ	110	0.70	2	26	36	315	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки, великий та малий соснові лубоїди	30
Разом ВСР:			9.6										
128	1	2.3	2.3	10ДЗ+СЗ	100	0.60	2	26	32	265	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки	30
128	2	6.4	6.4	10ДЗ+БП+СЗ	90	0.70	2	26	34	303	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки	20
128	4	0.5	0.5	4ЛПД2БП2АКБ 2КЛГ+БХА	75	0.70	1	26	32	280	2	Вілт, облямований трутовик, березова губка	35
128	8	2.5	2.5	9ДЗ1СЗ+БП	100	0.70	2	27	36	333	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки	15
129	1	0.9	0.9	10ДЗ+СЗ	85	0.70	1	27	32	335	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки	45

129	3	0.9	0.9	8Д32СЗ	110	0.55	2	26	32	260	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки, великий та малий соснові лубоїди	50
129	4	1.1	1.1	7Д33СЗ+БП+ОС	100	0.65	2	26	32	330	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки, великий та малий соснові лубоїди	15
129	5	1.6	1.6	10Д3+СЗ+БП+ОС	95	0.60	2	25	34	240	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки	30
134	6	0.6	0.6	5Д35СЗ	100	0.70	2	26	32	360	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки, великий та малий соснові лубоїди	15
134	14	0.3	0.3	6Д34СЗ	105	0.70	2	27	36	390	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки, великий та малий соснові лубоїди	25
Разом ВСР:			17.1										
Всього:			26.7										

Результати обстеження:

Обстежені насадження характеризуються незадовільним лісопатологічним станом – всихання різної інтенсивності. Причинами погіршення лісопатологічного стану є діяльність стовбурових шкідників, враження та прогресування хвороб лісу.

У дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*) виявлене відмирання зумовлене заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda*, *Tomicus minor*), синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*). Всі заселені шкідниками дерева відносяться до IV-VI категорії стану.

Причетність перелічених вище шкідників до всихання та відмирання окремих дерев підтверджується виявленими в натурі личинковими ходами під корою, буровим борошном, пагонами на ґрунті під проекціями крон після проходження додаткового живлення імаго і їхніми вхідними та вихідними льотними отворами на стовбурах дерев. Зоною заселення стовбурових шкідників є товста, перехідна або тонка кора залежно від особливостей біології кожного виду. Рівень фізіологічної шкодочинності згаданих шкідників вище середнього, рівень технічної шкодочинності є незначним. Характер розташування дерев, пошкоджених і уражених шкідниками, переважно поодинокий та груповий. Вказані шкідники занесені до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу. Ознак свіжого заселення комахами-камбіофагами в обстежених насадженнях не виявлено.

У дуба звичайного (*Quercus robur* L.) виявлено відмираючі та сухостійні дерева на яких спостерігаються сухобочини, гнилі виразки, напливи та дупла, що є діагностичними ознаками гниття в стовбурі. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика (*Phellinus robustus*) та справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), які викликають жовто-буру гниль стовбура центрального або змішаного типу. Додатковою ознакою зараження вказаними трутовиками є суховерхість дерев, їхній пригнічений стан, знижений приріст. В обстежених насадженнях на стовбурах дуба звичайного виявлено личинкові ходи і льотні отвори, спричинені пошкодженням двоплемистою вузькотілою златкою (*Agrilus biguttatus* F.), златкою зеленою вузькотілою (*Agrilus viridis* L.) та дубовим заболонником (*Scolytus intricatus*). Це викликає ослаблення та швидке відмирання дерев.

У липи дрібнолистої (*Tilia cordata*) виявлені прояви всихання крони від слабкого ступеню до їх повного відмирання. Причиною цього є грибне ураження судин і їх закупорка – вертицильозне в'янення, або вілт, на стовбурах виявлені плодові тіла облямованого трутовика.

Береза повисла (*Betula pendula* Roth.), яка є в складі насадження, вже досягла стиглого віку має характерне утворення суховерхості, що досить швидко поширюється на всю крону. Негативний вплив вікових змін у берези суттєво підсилюється ураженням бактеріальною водяною. Крім того, розвитком стовбурово-окоренових гнилей, які викликані березовою губкою та несправжнім трутовиком, плодові тіла яких розташовані на висоті від 0.5 до 2.5 метрів. Ослаблені дерева заселені комплексом вторинних шкідників (березовий заболонник, березовий рогахвіст, тощо).

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим, поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з нахилом більше 30 градусів.

Характер розташування дерев, пошкоджених і уражених шкідниками та хворобами, переважно поодинокий, інколи груповий. Вказані шкідники занесені до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу. Ознак свіжого заселення комахами-камбіофагами в обстежених насадженнях не виявлено.

Для поліпшення санітарно-лісопатологічного стану насаджень КП «Святошинське ЛПГ», комісія призначає ВСР на загальній площі **26,7 га** з інтенсивністю рубки $5-50 \text{ м}^3/\text{га}$ відповідно до матеріалів відводів

Зазначені ВСР провести у максимально стислі строки з використанням найефективніших методів і технологій для запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

ВСР провести у 2025 році згідно з п.п. 6, 12, 14, 17, 23, 26 Санітарних правил в лісах України.

За станом прилеглих насаджень необхідно вести посилений нагляд.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, при обстеженні не виявлено.

Підписи членів комісії:

Начальник відділу нагляду, обліку і прогнозу
ДСЛП «Київлісозахист»

Галина ЗАБОЛОТНЯ

Головний лісничий КП «Святошинське ЛПГ»

Анатолій КРУТЬКО

Начальник відділу лісового господарства
КП «Святошинське ЛПГ»

Юрій ПИЩЕНКО

Лісничий Межигірського лісництва
КП «Святошинське ЛПГ»

Артем ГУРНЕВИЧ

Лісничий Пуща-Водицького лісництва
КП «Святошинське ЛПГ»

Анатолій ЧЕРНЯХІВСЬКИЙ